

Sedam kiraeta je preneseno mutevatir putem i nije dozvoljeno sumnjati u njih

[Bosanski – Bosnian – بوسني]

www.islamqa.info

Prijevod:

Senad Muhić

Revizija:

Ersan Grahovac

2014 - 1435

IslamHouse.com

﴿القراءات السبع متواترة ولا يجوز الطعن فيها﴾

« باللغة البوسنية »

موقع الإسلام — سؤال وجواب

ترجمة:

سناد موهيتش

مراجعة:

أرسان غرا هوفاتس

2014 - 1435

IslamHouse.com

Sedam kiraeta¹ je preneseno mutevatir² putem i nije dozvoljeno sumnjati u njih

Pitanje:

Kažemo da je sedam kiraeta preneseno mutevatir putem i da su oni Objava. Kako onda da se nazivaju mutevatirom, kad ovaj termin nije postojao prije Ibn Mudžahida koji je prvi uveo izraz *sedam kiraeta*?

Odgovor:

Hvala Allahu

Prvo:

Velika većina islamskih učenjaka, poznatih učača Kur'ana i pravnika je na stavu da se je svih sedam kiraeta preneseno mutevatir predanjem od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Neki učenjaci, poput Ebu Šame, Tufija, i Ševkanija imaju suprotan stav.

¹ Definišući kiraete, imam Ibn-l-Džezeri u djelu *Mundžidu-l-mukri'in ve muršidu-t-talibin*, 1/9., veli: „To je nauka o načinu izgovora kur'anskih riječi, njihove različitosti, uz pripisivanje svakog od tih načina njihovom prenosiocu.“ (op. prev.)

² Mutevatir kiraeti po imamu Sujutiju su oni kiraeti koje prenosi toliki broj ljudi za koje ne postoji nikakva mogućnost da se dogovore na laži, od iste takve grupe, sve do kraja lanca prenosilaca. Pogledati: *El-Itkan fi ulumi-l-Kur'an*, 1/264. (op. prev.)

Međutim, ispravan je i nikako se od njega ne može odstupiti, stav velike većine učenjaka.

Šihabuddin Ed-Dimjati veli: „Kruna imama, Subki, a to je Tadžuddin Abdu-l-Vehhab Es-Subki u svojim *Fetvama* veli: 'Sedam kiraeta koje spominje imam Šatibi i još tri kiraeta, Ebu Dža'ferov, Ja'kubov i Halefom su mutevatir kiraeti, što je nužno poznato vjersko pitanje. Svi oni su objavljeni Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i to neće odbiti osim neznalica.

Njihov status mutevatir kiraeta nije vezan samo za njihove prenosioce, nego oni imaju taj status kod svakog muslimana koji svjedoči kelimei šehadet, pa makar bio običan čovjek, koji od Kur'ana ne pamti ništa.“

Rekao je: „Zato svaki musliman mora čvrsto vjerovati da je ovo što smo spomenuli mutevatir bez imalo sumnje i da nije zasnovano na pretpostavkama.“

„Zaključak je: Sedam kiraeta je preneseno mutevatir putem po jednoglasnom stavu islamskih učenjaka, a i ostala tri, Ebu Džaferov, Jakubov i Halefov također, po ispravnom i izabranom stavu imaju isti status. To je ono što smo naučili od naših učitelja i tako i mi smatramo. Ostala četiri kiraeta, osim ovih deset, Ibn

Muhajsinov, Jezidijev, Hasanov i A'mešov, su po jednoglasnom stavu učenjaka šaz³ kiraeti.“⁴

Imam Nevevi veli: „Naši učenjaci (šafijski), a i drugi vele: „U namazu, a i van njega je dozvoljeno učiti na bilo koji od sedam kiraeta, dok po šaz kiraetima nije dozvoljeno učiti, jer ti kiraeti nisu Kur'an, a Kur'an je prenesen mutevatir putem. Svi kiraeti od ovih sedam su mutevatir i drugačije ne tvrdi osim onaj ko je pogriješio ili onaj ko ne zna.“⁵

Ibn Nedžar El-Futuhi: „Svih sedam kiraeta su preneseni mutevatir putem i ovo je stav svih imama mezheba i drugih učenjaka ehli sunneta. Ovo prenosi imam Serahsi od šafijskih učenjaka u poglavlju o postu u djelu *El-Gaje*, i kaže: 'Muতেজিলে কহে যে সে কীরাত প্রেরিত অহাদ⁶ পথে।“⁷

³ Imam Ibn-l-Dževzi u svome djelu *Tajjibetu-n-Nešr* (1/7), veli: „Sve što podliježe gramatičkim pravilima, i uklapa se u Osmanov rukopis mushafa i čemu je ispravan lanac prenosilaca računa se Kur'anom. Ovo su tri stuba, i ako jedan od njih nedostaje, kiraet biva šaz, pa makar bio i među sedam.“ Na osnovu ovoga se zaključuje da je šaz kiraet onaj kiraet kojem lanac prenosilaca nije ispravan ili nije u skladu sa Osmanovim rukopisom mushafa ili se ne uklapa u neko od pravila arapskog jezika. (op. prev.)

⁴ *Ithafu fudalai-l-bešer fi-l-kira'ati-l-erbe'ate ašer*, str. 9.

⁵ *El-Medžmu'u*, 3/392.

⁶ Ahad kiraeti su, kako navodi šejh Menna El-Kattan u svome djelu *Mebahisu fi ulumi-l-Kur'an* (str.179), oni kiraeti čiji je lanac prenosilaca ispravan, ali se usprostavlja Osmanovom rukopisu

Zerkani veli: „Ono što je potvrđeno i na šta ukazuju argumenti jeste da je svih deset kiraeta preneseno mutevatir predanjem i ovo je stav islamskih istražitelja, pravnika i učača Kur'ana, poput Ibn Subkija, Ibnul-Džezerija, Nuvejrija.“⁸

Drugo:

Možda će nekima se nametnuti šubha, a to je da su lanci prenosilaca ovih kiraeta poznati i da spadaju u kategoriju ahad predaja, pa kako onda da ovi kiraeti budu mutevatir?

Ovo je stara šubha, a na nju su odgovorili mnogi učenjaci kiraeta, i pravници. Imami po kojima su ovi kiraeti poznati i do kojih dopiru lanci prenosilaca ovih kiraeta nisu jedini koji su ih sakupili i precizirali, nego su čak oni bili mutevatir i u njihovom vremenu, i nakon njihovog vremena. Te kiraete su poznavali i mnogi drugi koji su izučavali kiraete poput njih, a i oni koje su podučavali.

Imam Šerefuddim Ed-Dimjati veli: „To što je broj lanaca prenosilaca ograničen na određenu skupinu, ne znači da ih i drugi nisu poznavali. Kiraeti se pripisuju

mushafa ili nekom od pravila arapskog jezika i koji nije poznat među učenjacima kiraeta osim u maloj mjeri.

⁷ *Šerhu-l-Kevkebi-l-munir*, 2/127.

⁸ *Menahilu-l-irfan*, , 1/441.

spomenutim imamima **jer su oni bili veoma precizni u prenošenju harfova i pamćenju.**

Uz svakog od ovih imama, bio je broj koji je dosezao granicu mutevatir predaje.

Ovo je stav poznatih istraživača ove oblasti, a što se tiče suprotnog stava Ibn Hadžiba po ovome pitanju, njega je pobio neko ko najbolje poznaje ovu oblast, imam Ibnul-Džezeri, u svojoj knjizi *El-Mundžid*, koju treba isčitati kada je u pitanju ova tematika.⁹

Ibn Nedžar El-Futuhi veli: „Oni koji tvrde da su ovi kiraeti ahad, poput Tufija, u svome *Šerhu*, dokazuju to sljedećim: Ispravno je da su oni od njih preneseni mutevatir putem, ali do njih nisu preneseni na taj način. Lanci prenosilaca sedmerice imama kiraeta do Poslanika, sallallahu alejhi vesellem, su prisutni u knjigama kiraeta, i oni nisu ispunili uslove mutevatira, nego su ih prenosili pojedinci, jedan od drugog. Odgovor na ovo je: To što je broj lanaca prenosilaca ograničen na određenu skupinu, ne znači da ih i drugi nisu poznovali i dalje prenijeli. Kiraet je u svakom području prenosio od imama tog područja, bilo da se radilo o ashabu ili nekom drugom, veliki broj ljudi i to je tako uvijek bilo.

Svi su oni prenosili mutevatir putem, ali su kiraeti došli putem lanca prenosilaca imama koji su dobro i

⁹ *Ithafu fudalai-l-bešer fi-l-kira'ati-l-erbe'ate ašer*, str. 9.

precizno poznavali tu tematiku i pamtili je od svojih šejhova.

Ovo je slično predajama koje se prenose u vezi Oprosnog hadždža. Te predaje su ahađ predaje, ali se taj događaj uvijek, iz generacije u generaciju prenosio putem velikog broja ljudi.

Zato je potrebno ovu tematiku dobro razumjeti, a ne biti obmanut riječima kako lanci prenosilaca ovig kiraeta ukazuju da se radi o ahađ predajama.¹⁰

Treće:

Odgovor na pitanje postavljeno na početku: Kako onda da se nazivaju mutevatirom, kad ovaj termin nije postojao prije Ibn Mudžahida koji je prvi uveo izraz *sedam kiraeta*?

Mutevatir označava da se određena predaja prenosi jasnim i preciznim putem, koji nije zasnovan na pretpostavci.

Ispravnost sedam kiraeta je jasno i precizno potvrđena, a kiraeti su preneseni mutevatir putem koji se zasniva na čvrstom znanju. To je ono što je bitno, bez obzira da li taj termin bio prisutan u tom periodu ili ne.

Ovo pitanje je terminološke prirode.

Arapl su uvijek subjekat imenske rečenice izgovarali sa dammom na kraju, tj. u nominativu, objekat

¹⁰ *Šerhu-l-kevkebi-l-munir*, 2/127-128.

su izgovorali sa fethom, dok su genitivnu vezu čitali sa kesrom, i kada bi neko iz predislamskog perioda bio proživljen sada, ne bi znao šta je subjekat, a šta akuzativ. Niko od njih nije znao šta je gramatika, ali su pričali ispravno.

Tako isto je i sa hadiskom naukom, usuli fikhom, i drugim znanostima.

Pojava određenog termina u kasnijem periodu ne znači da značenje tog termina i onoga o čemu on govori nije postojalo ranije.

Značenje i ono što termin obuhvata može da ne bude poznato običnim ljudima, ali to ne znači da ga učenici nisu poznavali i da ono nije postojalo.

Imam Šemsuddin Zehebi veli: „Da bi se neka predaja ili vijest smatrala mutevatirom, nije uslov da je spozna cijeli ummet. Tako imamo kod učaća Kur'ana nešto što je mutevatir, a među ostalim svijetom nije. Imamo kod islamskih pravnika nešto što je njima mutevatir, a u isto vrijeme učaći Kur'ana to ne poznaju. Kod hadiskih učenjaka postoje hadisi koji su mutevatir, dok islamski pravници uopšte nisu čuli za njih. To isto postoji i kod učenjaka u jeziku.“¹¹

Za više informacija pogledati odgovor br. [5142](#).

¹¹ *Sijeru e'alami-n-nubela*, 10/171.